

2023

PÆDAGOGISK UDVIKLINGS- OG TILSYNSRAPPORT

Bakkegården

Udarbejdet af ekstern konsulent: Susanne Skaanning

Dato for observation: 16. november 2023

Bakkegården

Om observationsredskabet KIDS

Evalueringen her er lavet med udgangspunkt i "KIDS - kvalitetsudvikling i daginstitutioner"¹. Redskabet er danskudviklet og bruges til at evaluere og udvikle den pædagogiske kvalitet. KIDS er baseret på forskning af pædagogisk kvalitet og udviklingspsykologisk viden om, hvordan børn udvikles og lærer. KIDS er udarbejdet af professor, cand.pæd.psych. Charlotte Ringsmose og lektor cand.psych., autoriseret psykolog og specialist i børnepsykologi Grethe Kragh-Müller.

KIDS anvender anerkendte standarder for målekvalitet, hvilket omhandler vurdering af gennemsigtighed, pålidelighed og gyldighed. Det betyder at KIDS-redskabet er baseret på solid viden i form af teori og forskning om børns udvikling og at måler det, som det angiver at måle. I denne undersøgelse omhandler det læringsmiljøets kvalitet på følgende parametrene: relationer, leg & aktivitet, fysiske rammer, socio-emotionel udvikling og demokrati & deltagelse.

Pædagogisk kvalitet defineres her ud fra børnenes muligheder for både at leve et godt børneliv og at udvikle de færdigheder og kompetencer, der skal til for at kunne begå sig i det moderne samfund. I KIDS vurderer man altså ikke børnene - men børnenes muligheder for trivsel, læring og udvikling i den sammenhæng, de befinder sig i. I Bakkegården lå observationsdagen d. 16/11 2023 og blev gennemført af Susanne Skaanning (ekstern KIDS konsulent).

¹ Charlotte Ringsmose & Grethe Kragh-Müller (2020): KIDS – Kvalitetsudvikling i daginstitutioner, 2. udg. Dansk Psykologisk Forlag

1: Fysiske omgivelser

Indretningen af de fysiske omgivelser – inde og ude - har stor betydning for børnenes muligheder for erfaringsdannelse og for daginstitutionens sociale liv og dermed for børnenes udvikling og læring. Barnet er i en periode, hvor erfaringer og læring sker gennem det at undersøge og gå på opdagelse. Barnets hele færden i institutionen danner grundlag for erfaringsdannelse. Rummene (inde og ude) skal danne ramme og invitere til gode læringsoplevelser. En forudsætning for at det lykkes er at rum og indretning indgår som væsentlige elementer i de pædagogiske overvejelser og valg. (KIDS, s. 38)

Observationer og refleksioner – indendørs

Bakkegården er nyindrettet og der er kræset for indretningen mange steder med både møbler, farver og billeder. Rigtig godt. Der er god plads og alle stuer har forskellige rum at fordele sig i. Der er både mulighed for høj aktivitet (fx motorikrum) og gode muligheder for lav aktivitet (fx krea hjørne, sanserum). Der er indrettet og arbejdet meget aktivt med indbydende legezoner/rum med tilhørende, tilgængelige materialer og billeder, der 'kalder på' forskellige former for leg (fx dukkekrog, konstruktionsrum, osv.). Huset bruges på tværs når børnene er inde, hvilket giver børnene mange muligheder. De fleste rum er åbne og tilgængelige for børnene – dog i mindre grad for de mindste og ikke når børnene skal være ude.

I forhold til antallet af børn og voksne er der god mulighed for fordeling – og det observeres, at denne mulighed gribes bevidst af personalet, der følger børnene (fx går en vuggestuegruppe i sanserummet for at lege). Fordelingen afstedkommer fordybelse, ro og leg en stor del af dagen. Mindst til fx måltider, hvor mange samles i samme rum.

Udviklingsområder:

I er virkelig godt på vej. Fortsæt arbejdet med legeområderne/rummene. Gør det er let for børnene at aflæse husets muligheder og fordybe sig ved at holde dørene åbne, skabe tydelighed (fx igennem flere billeder på kasser og vægge), tilstrækkeligt med tilgængelige materialer (fx bøger ved sofaen i fællesrummet og mere tilgængelighed og materialer i krea-rummet). Yderligere områder til forslag kunne være: høj aktivitet (fx gyngestue til vuggestuebørn) og at stille op/gøre klar til leg frem for at rydde op. Søg inspiration, find de uudnyttede områder og spørg jer selv og børnene, hvad I mangler.

Observationer og refleksioner – udendørs

- De to legepladser er af forskellig kvalitet med færrest muligheder i vuggestuen (rutsje, gyngestue og sandkasse). Jeg ser den ikke i brug i dag. Legepladsen i børnehaven er varieret (fx med beplantning) og i forskellige niveauer. Der observeres gode muligheder for at skabe en god fordeling af voksne og børn. Der er mange steder at udfolde sig grovmotorisk (fx cykle, rutsje, vippe, løbe op og ned til og fælleslege på det store græsstykke). Der er enkelte steder til ro (fx legehuse). Der er materialer (som kasser og sandkasseting) at lege med, men der savnes bredde i forhold til legetøj og materialer, der kan understøtte fordybende lege eller aktiviteter: fx rolleleg (fx familieleg, konstruktionssted) eller finmotoriske aktiviteter (fx krea). Det kan give lediggang hos børn, der ikke kan lege selv.

Udviklingsområder:

- Det anbefales (begge steder) at sætte særligt fokus på legepladsen hvad angår tilgængelige materialer + mulighed for lav aktivitet – også på en regnvejrsdag for de mindste (fx i skuret). Kunne der også være et blødt sted, hvor man kunne få en favn og en bog, når de ikke må gå ind?

Sæt gerne legen i centrum og tænk bredt i legeformer, som I har gjort det indenfor (fx rolle- og konstruktionsleg). Observer børnene og jer selv derude, spørg børnene og gennemgå legepladsen i forhold til KIDS. Herudfra kan I sammen vurdere tiltag, der passer til børnegruppen.

2: Relationer

Relationer mellem barnet og de omgivende voksne samt relationen børn imellem har grundlæggende betydning for barnets udvikling. Det gælder f.eks. for barnets følelsesmæssige og sociale udvikling, dets kognitive udvikling, dets sproglige udvikling og dets selvudvikling. En udviklingsfremmende relation mellem pædagoger og børnene, en god relation mellem pædagogerne og forældrene og gode relationer børnene imellem, er væsentlige indikatorer på god pædagogisk kvalitet. (KIDS, s. 40)

Observationer og refleksioner

De voksne er over dagen venlige, imødekommende, omsorgsfulde og vil børnene det godt. Børnene trøstes/tages på skødet, når de har brug for det. Der observeres god kontakt mellem børn og voksne, hvor den er præget af interesse og omsorg – fx inde om eftermiddagen, hvor stemningen bliver mere "løs". Her bliver der mere rum til spontanitet, leg og samspil.

Hypigheden af udviklende samspil og kommunikation med turtagning varierer mellem stuerne og tidspunkt på dagen. De fleste observationer gøres fx når de voksne er på gulvet/i aktiviteter ved bordene med få børn eller fx når et vuggestuebarn fx sidder på bordet og ser den voksne forberede frokost.

Når alle skal det samme på samme tid (ud, ind, spise, have samling) observeres sjældnere turtagning og udviklende samspil, hvilken påvirker scoren på flere parametre i dag. Årsagen findes i, at der her observeres her en del henstillinger/underkendelser (fx når børnene skal vente/gøre det samme på samme tid/spise på en bestemt måde). Her spørges ikke ind til/sættes ord på børnenes intentioner og oplevelser og de udviklende samspil udebliver. Generelt sker dette dog i en venlig tone og igen med variation over dagen og mellem stuerne.

Børnefællesskabet observeres understøttet af og til (men ikke tilstrækkeligt) gennem leg, aktiviteter (fx spil og krea-aktiviteter) og når der sættes ord på ("*prøv at give den til hende, hun vil også gerne smage*"). Konflikter forsøges løst med anerkendelse af begge børns perspektiver. I er opmærksomme, men der er børn, der fx går under radaren (fx i motorikrummet), som kunne bruge hjælp til konfliktløsning og at få legen til at fungere.

Udviklingsområder – relationer

- Fortsæt det gode relations arbejde der observeres i små grupper (fx lege og aktiviteter med hovedfokus på børnene - som når I er på gulvet i leg eller i aktiviteter). Lad også dette gælde fx måltider i hele huset. Fordel jer her yderligere for at give plads til flere udviklende samspil, anerkendelse, turtagninger og færre underkendelser. Hav både fokus på de børn, der ikke siger så meget og dem, der har svært ved at honorere krav om fx at vente.

Reflekter over jeres struktur, regler og diskuter hvad der kan stå i vejen for kontakt med hvert enkelt barn - både kropsligt og gennem ord. Observer særligt måltider og fælles aktiviteter (fx samlinger) og sammenhold situationerne med området "Relationer" i KIDS. Reflekter sammen over området. Hvordan kan der blive plads til flere udviklende samspil og færre henstillinger?

- Børnefællesskabet: Overvej, hvordan I højere grad kan understøtte børnenes muligheder for at knytte sig til andre børn fx igennem plads til mere fordybet leg, aktiviteter og samtaler, hvor de voksne engagerer sig, følger børnenes spor og hjælper børnene i konflikter og med at få øje på hinanden. Altså det, der observeres udenfor jeres faste struktur/planer/måltider. Spørg: hvordan kunne en løsere struktur give plads til flere lege og venskaber? Kunne to-tre venner fx ikke gå indenfor og lege i jeres velindrettede legeområder efter frokost?

3: Leg & aktivitet

For at kunne udvikle sig har børnene brug for at lege med andre børn og for at blive mødt af nærværende voksne. Der skal være tilbud om aktiviteter og gode lege- og læringsmuligheder. Noget at være sammen om i et fælles tredje. Børn lærer og udvikler sig gennem leg med hinanden og gennem aktiviteter, der tager udgangspunkt i barnets interesser, alder og udvikling sammen med andre børn og med voksne. Hvordan voksen kommunikerer og interagerer med børn i samspil fra den helt tidlige barndom med de fysiske læringsmiljøer (bøger, legesager), er essentielt for børns læring og udvikling. Der skal derfor være tilbud om aktiviteter og gode lege- og læringsmuligheder i institutionerne. (KIDS, s. 44)

Observationer og refleksioner – børns leg

På flere tidspunkter i løbet af dagen, har børnene mulighed for at lege og her observeres fordybet leg. En del børn har gode legekompeter, som kan observeres både formiddag, ude og eftermiddag. Dagens struktur (måltider, være ude eller inde), "skal-ting" (måltider) og planlagte aktiviteter/ture (svømning) levner mindre plads til den fordybede leg. Det samme gør oprydningen - legene ryddes op flere gange dagligt.

Der observeres eksempler på understøttelse af legen (fx på gulvet i vuggestuen til eftermiddag eller til bankebof udenfor), hvor I følger børnenes spor, inspirerer børnene og hjælper dem til at fortsætte legen. Generelt er de voksne dog mest i aktiviteter, i gang med praktiske opgaver (og mindre foran eller deltagende i leg (fx rolleleg)). Nogle børn kunne have brug for mere hjælp til at komme ind i en god, fordybet leg eller aktivitet – fx i motorik, hvor legen flere gange bliver konfliktfyldt og går i stå. Det samme gælder de børn, der tuller lidt rundt inde og ude.

Observationer og refleksioner - vokseninitierede aktiviteter

Der sættes aktiviteter i gang, for større børnegrupper, som flere børn skal deltage i (fx sang, samling, svømning massage), som synes alderssvarende og engagerende for mange børn. Derudover sættes der i løbet af dagen aktiviteter frem eller i gang, som børnene kan deltage i (julekranse, læsning, puslespil osv.). Aktiviteterne vurderes at have højest kvalitet, når børnene selv kan vælge og der inddrages flere børn (som når der spilles Vildkatten til eftermiddag). Det giver plads til motiverede børn, fordybet kontakt mellem voksen og børn, turtagning og mulighed for at understøtte børnefællesskabet. Flere børn vurderes til at kunne bruge en vokseninitieret aktivitet (særligt ude), når de ikke har mulighed for selv at gå indenfor eller for at bruge tilgængelige materialer.

Udviklingsområder – leg og aktivitet:

- Sæt legen i centrum, som det observeres at I gør nu, når I er på gulvet eller deltager i leg. Understøt den (og børnefællesskabet) igennem jeres positioner i legen (foran, bagved og ved siden af legen). Hvornår gør I hvad? Hvem sætter hvad i gang? Vær observerende på børnegruppen og noter jer forskellen mellem at være i en god leg/aktivitet og på at tulle formålsløst rundt. Hjælp børnene i konflikt og ind i en leg/sæt noget i gang med flere børn (som fx en rolleleg, hvor I inspirerer børnene). Planlæg derudover, så fx aktiviteter kan rumme et større fokus på at skabe kontakt med hvert enkelt barn – også ude. Udbyg den del af jeres struktur, som giver plads til den frie leg og at børnene kan gå til og fra aktiviteterne. Spørg børnene hvad de har lyst til. Arbejd endnu mere med fordelingen (inde, ude og i de forskellige rum på tværs igennem dagen).

4: Socio-emotionel udvikling

Børns evne til at kunne udvise næstekærlighed (det at kunne sætte sig i andres sted og handle derefter) stiger i takt med barnets evne til at genkende sig selv som sig selv. De børn der således tidligst udvikler evnen til selvbevidsthed (at vide, hvem man er som person), er også de børn, der tidligst udviser social adfærd overfor andre mennesker. (KIDS, s. 48)

Observationer og refleksioner

Under dette område fremhæves det positivt, når de voksne lægger vægt på og prioriterer en indlevende kontakt og af og til sætter ord på følelser og oplevelser: fx "Du sidder og griner? Var det bare rigtig sjovt?" eller giver ansigt-til-ansigt kontakt og trøst, hvor barnet reguleres helt til ro. Eller når der er ro til at lege sammen eller lave fordybende aktiviteter, hvor der kan observeres god, udviklende kontakt mellem voksen og barn.

I kan med fordel fokusere mere på at anerkende børnenes oplevelser/følelser/lytte til deres perspektiver (og mindske "undervisningstonen" og fokus på "det næste vi skal").

Herunder anbefales det, at I fokuserer på at sætte ord på barnets oplevelse, følelse (også vreden) eller intention bag handlingen. Dels for at styrke barnets selvudvikling og mentaliseringsevne samt at kunne forstå barnets perspektiv og se bag adfærden (når de fx synger højt, ikke kan sidde ved bordet eller kommer i konflikt). Sæt også gerne jer selv mere i spil. I kan sætte ord på jeres egne og de andre børns oplevelser og følelser, så børnene kan spejle sig i jer og i de andre børn (en god anledning kunne være måltidet i mindre grupper).

5: Demokrati og deltagelse

Muligheden for selv at være aktiv og selv at skabe mening i en aktivitet bliver en vigtig erfaring. Indflydelse er ikke et individuelt anliggende. Det skal ansues i en solidarisk forbindelse med fællesskabet, hvor pædagogiske intentioner balanceres med børnenes perspektiv og engagement.

(KIDS, s. 50)

Observationer og refleksioner

Under dette område fremhæves de tidspunkter på dagen, der giver mest plads til børnenes perspektiver med en løsere struktur (færre skal-ting, regler og faste måltider for alle). Resultatet er mere fordybelse, mere leg og en øget mulighed for at få sin stemme og mening hørt. Derudover fremhæves de observationer, hvor de voksne er nysgerrige og spørgende ift. børnenes perspektiver – særligt når I er i mindre grupper og når der er plads til ligeværdig kommunikation (frem for belæring om hvad "man" gør/må/skal/ikke-skal).

Der kan med fordel arbejdes videre på at øge børnenes deltagelses-muligheder yderligere (så det gælder jævnt over hele dagen, på alle stuer) ved at inddrage børneperspektivet endnu mere. Følg børnenes spor og ideer yderligere – både i tale, leg og aktiviteter.

Prøv at gå mere på opdagelse i børnenes perspektiver. Observer dem – hvad viser de med deres adfærd? Spørg dem. Hvad synes de? Hvad ville de gerne have indflydelse på i deres institutionsliv? Gennemgå jeres regler, politikker og ramme for dagen, sammenhold med KIDS, jeres pædagogiske overvejelser/begrundelser, og reflekter sammen over, hvilke prøvehandlinger jeres egne observationer kalder på (hav gerne særligt fokus på inde/ude, daglige rutiner, fælles aktiviteter og måltider). Kunne man lave et eller to måltider som en cafe børnene kunne gå til og fra? Kunne børnene gå ind og lege i et eller flere rum over middag?

Afslutning

Denne rapport har redegjort for både styrker og udviklingsmuligheder i Bakkegården på baggrund af 7 timers observation og en faglig vurdering. Dette giver et afsæt til – for både ledelse og personale - at overveje hvilke områder, der skal arbejdes særligt med fremover.

Selvfølgelig anbefales det, at I fortsætter det gode arbejde, som allerede udføres, da dette allerede er med til at højne den pædagogiske kvalitet. Som det også fremgår af rapporten, vurderes det, at den pædagogiske kvalitet kan højnes yderligere ved at arbejde med - og reflektere over - følgende områder:

Relationer og socio-emotionel:	Sætte ord på børnenes følelser/oplevelser i samtaler med turtagning. Mere plads til udviklende samspil over hele dagen
Demokrati og deltagelse:	Øge åbenheden overfor børnenes perspektiver – herunder indflydelse på fx daglige rutiner og at være ude/inde
Leg og børnefællesskabet:	Fokus på at støtte børnenes egen leg og vokseninitierede, alderssvarende aktiviteter i mindre grupper (planlagte eller spontane), hvor kontakten, samspillet og fællesskabet er udgangspunktet.

Dyk ned i de enkelte områder og igennem faglige refleksioner og beslutninger kan I blive enige om, hvad I vil bevare af det nuværende, og hvad I vil ændre. Herudfra udarbejdes en plan for de enkelte områder: hvordan og hvornår I vil arbejde med punkterne - samt hvordan og hvornår I vil evaluere indsatsen. Derudover anbefales det, at I indhenter børnenes perspektiver, så deres stemme også kommer med når der arbejdes med at højne kvaliteten for deres levede liv i Børnehuset Bakkegården.

Er der behov for uddybning – eller hjælp til det videre arbejde – kan I kontakte Bodil Meineche eller Susanne Skaanning på susanne@relate.nu